

Anis Wagner

Vaateteollisuuden mahdollisuudet Virossa suomalaisen pienyrittäjän näkökulmasta

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Vestonomi (AMK)

Vaatetusalan koulutusohjelma

Opinnäytetyö

22.8.2022

Tiivistelmä

Tekijä(t):	Anis Wagner
Otsikko:	Vaateteollisuuden mahdollisuudet Virossa suomalaisen pienyrittäjän näkökulmasta
Sivumäärä:	16 sivua + 2 liitettä
Aika:	22.8.2022
Tutkinto:	Vestonomi (AMK)
Tutkinto-ohjelma:	Vaatetusalan koulutusohjelma
Suuntautumisvaihtoehto:	-
Ohjaaja(t):	Pipsa Glette, Metropolia, opettaja ja vestonomi (YAMK) Vili Huovinen, Wulf & Supply, perustaja

Opinnäytetyön aiheena on kartoittaa vaateteollisuuden mahdollisuuksia Virossa suomalaisen pienyrittäjän näkökulmasta. Tutkimuksen tavoitteena on löytää uusi valmistaja toimeksiantajayrityksen Wulf & Supplyn päätuotteille, Helsingissä käsityönä painetuille graafisille T-paidoille. Samalla vastataan kysymyksiin minkälaisia haasteita pienyrittäjä saattaa kohdata ryhtyessään etsimään uutta toimittajaa ja löytyykö Virossa ylipäättään tehtaita, jotka ovat halukkaita valmistamaan pieniä eriä.

Toiminnallista projektia pohjustavassa aineiston keruussa käytiin läpi pääpiirteittäin Viron tekstiili- ja vaateteollisuuden historiaa ja nykytilaa sekä suomalaisten vaatetusalan yritysten asemaa Viron tekstiili- ja vaatetuotannossa. Opinnäytetyössä sivutaan kirjoittajan ja toimeksiantajayrityksen edustajan näkemyksiä Virossa vastuullisena tuotantomaana, sekä pohditaan tilastojen ja asiantuntijoiden haastattelujen avulla Viron tekstiili- ja vaateteollisuuden muutoksia vuosituhaten alusta nykyhetkeen ja alan tulevaisuuden ennusteisiin. Tutkimuksessa käytettiin laadullisen tutkimuksen menetelmiä.

Tutkimuksesta käy ilmi, että pienet tilauserät voivat aiheuttaa haasteita uuden toimittajan löytämiselle, mutta tehtaita, jotka ovat halukkaita valmistamaan pieniä tuotanteriä ei ole suinkaan mahdotonta löytää.

Avainsanat: Viron vaateteollisuus, Viron tekstiiliteollisuus, Ulkoistettu tuotanto, Pienet vaatealan yritykset

Abstract

Author(s): Anis Wagner
Title: Possibilities in Apparel Production in Estonia from a Perspective of a Finnish Entrepreneur
Number of Pages: 16 pages + 2 appendices
Date: 22 August 2022

Degree: Bachelor of Culture and Arts
Degree Programme: Degree Programme of Fashion and Clothing
Specialisation option: -
Instructor(s): Pipsa Glette, Master of Arts, Metropolia
Wulf & Supply, founder, Vili Huovinen

Subject of this thesis is to explore the possibilities of the apparel industry in Estonia from a perspective of a Finnish small business entrepreneur. The research aims to find a new manufacturer for the needs of the commissioning company Wulf & Supply. This thesis focuses on the company's main product, namely T-shirts. During the research project, the following questions will be answered: are there manufacturers in Estonia, who are willing to produce a small quantity order? What kinds of challenges can an entrepreneur who aims at producing small quantity orders face?

The research used qualitative methods, and focused on the history and current state of the Estonian textile and clothing industry, as well as the position of Finnish clothing businesses in the Estonian textile and clothing industry. The research covers briefly Estonia as a sustainable production country from the views of the author and the entrepreneur.

The results of the research shows that there are factories in Estonia willing to supply a small quantity orders. However, an entrepreneur with a small business may encounter difficulties to find a manufacturer for their products.

Keywords: Manufacturing, Estonian textile industry, Estonian apparel industry, Small apparel companies

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Tutkimuksen lähtökohdat	2
2.1	Toimeksiantajayritys Wulf & Supply	2
2.2	Yrityksen tarpeet	3
3	Tutkimussuunnitelma	3
3.1	Tutkimuskysymykset ja tavoitteet	3
3.2	Tutkimusmenetelmät ja tiedonkeruu	4
3.3	Tekstiiliteollisuus ja vaateteollisuus	7
3.4	Opinnäytetyössä tarkasteltavan tuote	7
4	Viro vaatetusalan tuotantomaana	8
4.1	Viron valikoituminen kohdemaaksi	8
4.2	Viron tekstiili- ja vaateteollisuuden historiaa	8
4.3	Suomalaiset vaateyritykset Virossa	10
5	Tutkimuksen vaiheet	12
5.1	Valmistautuminen toimittajien etsimiseen	12
5.2	Toimittajien lähestyminen	13
5.3	Tehtaiden vertailu	13
6	Pohdinta	15
7	Tutkimuksen luotettavuus	15
	Lähteet	17
	Liitteet	19
	Liite 1. Tuotekortti	
	Liite 2. Tarjouspyyntö	

1 Johdanto

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää mahdollisuuksia yksityisyrittäjän vaate-merkin pienen volyymin tuotannon aloittamiseen Virossa. Samalla pyrittiin vastaamaan kysymyksiin, minkälaisia haasteita pienyrittäjä saattaa kohdata ryhtyessään etsimään tuotteilleen toimittajaa, ja löytyykö Virosta ylipäätään tehtaita, jotka ovat halukkaita valmistamaan pieniä eriä.

Uuden toimittajan etsimistä pohjustavassa aineiston keruussa käytettiin laadullisen tutkimuksen menetelmiä. Opinnäytetyössä määriteltiin toimeksiantajayrityksen tarpeet opinnäytetyölle, sekä avattiin logistisia ja yrityksen vastuullisiin arvoihin perustuvia syitä Viron valikoitumisesta kohdemaaksi. Tietoa Viron tekstiili- ja vaateteollisuuden historiasta, sekä suomalaisten vaatetusalan yritysten asemasta Viron tekstiili- ja vaatetuotannossa kerättiin kirjallisen aineiston etsimisen lisäksi haastattelemalla kahta asiantuntijaa puolistrukturoidusti sähköpostitse ja avoimesti puhelimessa. Tutkimuksessa sivutaan viime vuosina tapahtuneita muutoksia Viron tekstiili- ja vaatetuotannossa, ja pohditaan, mistä muutokset johtuvat.

Työssä käydään läpi tehtaiden lähestymiseen tarvittavien tuotekortin ja tarjouspyynnön laatimista, sekä tehtaiden etsimisen prosessia. Prosessin kuvaamisen jälkeen esitellään löytyneitä tehtaita, sekä tehtaiden yhteyshenkilöiltä saatuja tietoja ja hintatarjouksia vertaillaan keskenään. Työn lopussa arvioidaan tutkimustuloksia, sekä pohditaan opinnäytetyön onnistumista ja sen hyötyä toimeksiantajayritykselle. Tutkimuksen luotettavuuden analysoimisen yhteydessä mietitään myös, mitä tulisi ottaa huomioon tutkimusta tehdessä onnistuneen opinnäytetyön saavuttamiseksi.

2 Tutkimuksen lähtökohdat

2.1 Toimeksiantajayritys Wulf & Supply

Wulf & Supply on yksityisen elinkeinonharjoittajan Vili Huovisen omaa Wulf-vaatemerkkiä myyvä verkkokauppa. Yritys on perustettu vuonna 2016. Vaatemerkin lähtökohdina ovat kestävyys, eettisyys ja pyrkimys läpinäkyvyyteen. Huovinen on ollut lapsuudestaan saakka kiinnostunut verkossa toimivasta kaupankäynnistä ja päätti perustaa oman yrityksen muutettuaan Ouluun opiskelemaan. (Wulf & Supply n.d.)

Opinnäytetyön kirjoittamisen aikana Wulf & Supplyn päätuotteita ovat T-paidat. T-paitojen ohella myynnissä on oman malliston huppareita ja college-housuja. Valikoimaan kuuluu myös valmisvaatteena jälleenmyyntiin tilattuja ja Helsingissä painettuja kevyitä takkeja sekä brodeerattuja lippalakkeja. Ajattoman minimalististen vaatteiden idea on laadukkaissa ja kestävässä materiaaleissa, sekä Huovisen itse suunnittelemissa graafisissa printeissä. Vaatemerkin jälleenmyyjiä ovat Print Helsinki, IVALO.COM ja Weecos. (Wulf & Supply n.d.) Puuvillaisesta trikookankaasta valmistetut yläosat maksavat 39 eurosta 60 euroon, collegekankaiset tuotteet 59,90–94,90 euroa. Kevyet takit maksavat verkkokaupassa 129–169 euroa. Lippalakkien lähtöhinta on 37 euroa. Alennushintaiset tuotteet listataan verkkokaupan outlet-sivulle. Wulf & Supplyn kohderyhmänä ovat kaiken ikäiset katu-
muodin ystävät sukupuoleen katsomatta.

Tähän asti neulosvaatteet on valmistettu kotimaisen kangas- ja lankatukkukaup-
piaan Harju Oy:n toimittamista puuvillaneuloksista kangasalalaisen Scala Collec-
tion Oy:n ompelimoissa. Niskamerkit on tilattu Romaniasta. Neulosvaatteiden
mallit on suunnitellut sekä kaavoittanut Huovisen ystävä Kati Viljala. Yhden koon
kaavat toimitettiin ompelimoon, missä ne sarjottiin tuotteesta riippuen kokoihin
XS, S, M, L, XL ja XXL. Tuotteet painetaan käsityönä töölöläisen Print Helsinki

tekstiilipainon ja kivijalkaliikkeen tiloissa. Pienet tuotantoerät mahdollistavat paikkojen varastoinnin samassa kiinteistössä. (Huovinen 2022.)

2.2 Yrityksen tarpeet

Lähtökohtanani opinnäytetyön toimeksiantajayrityksen etsimiseen oli löytää pieni, kanssani ympäristöystävälliset ja eettiset arvot jakava yritys, joka hyötyisi opinnäytetyöstäni. Wulf & Supply valikoitui toimeksiantajayritykseksi tavattuani Huovisen yhteisten kontaktiemme kautta.

Huovisen tulevaisuuden tavoitteena on kasvattaa vaatemerkkiään ja monipuolistaa omien tuotteidensa valikoimaa (Huovinen 2022). Opinnäytetyön suunnittelu- vaiheessa aihekseni oli muodostumassa Wulf & Supplyn omien mallistojen valikoimarakenteen suunnittelu. Wulf & Supplyn neuletuotteiden edellisen valmistajan lopetettua toimintansa kartoitimme yrityksen tarpeet uudelleen. Tuotannon jatkuminen on yrityksen kannalta ensisijaisen tärkeää, joten vaihdoin opinnäytetyöni aiheen uuden valmistajan etsimiseen. Väylän avaaminen uusien valmistajien etsimiseen on myös olennaista tulevaisuuden valikoiman kannalta.

3 Tutkimussuunnitelma

3.1 Tutkimuskysymykset ja tavoitteet

Opinnäytetyössä kartoitan mahdollisuuksia pienen volyymin T-paitatuotannon aloittamiseen Virossa, ja sen tavoitteena on löytää uusia toimittajia kohdemaasta. Tutkimuksen tekohetkellä kokemukseni toimittajien etsimisestä rajoittui koulussa opittuun teoriaan ja pakkausmateriaalien toimittajien etsimiseen Aasiasta toiselle

yrittäjälle. Lähdin siis projektiin ilman varmaa tietoa tuotannon mahdollisuuksista tai arviota hintatasosta Virossa. Näin ollen opinnäytetyön henkilökohtainen tavoitteeni oli tutkimuksen kirjoittamisen oppimisen lisäksi saada harjoitusta ulkoistetun tuotannon etsimisestä vaateyritykselle.

Opinnäytetyössä pyrin vastaamaan seuraaviin kysymyksiin:

- Löytyykö Virossa tehdasta tai ompelimoa, joka olisi valmis tuottamaan pieniä erinä suomalaiselle yritykselle?
- Millaisia haasteita tuottajan etsimisessä pienelle suomalaiselle yritykselle Virossa ilmenee?

Tutkimuksen edetessä pyritään myös löytämään vastaukset kysymyksiin, kuten kuinka paljon paidan tuottaminen maksaa, kuinka paljon pienen erän tilaaminen nostaa tilauksen ostohintaa suurempaan verrattuna, ja valmistavatko tai toimittavatko tehtaot myös materiaalit, vai onko kankaan ja lisätarvikkeiden hankinta asiakkaan vastuulla.

3.2 Tutkimusmenetelmät ja tiedonkeruu

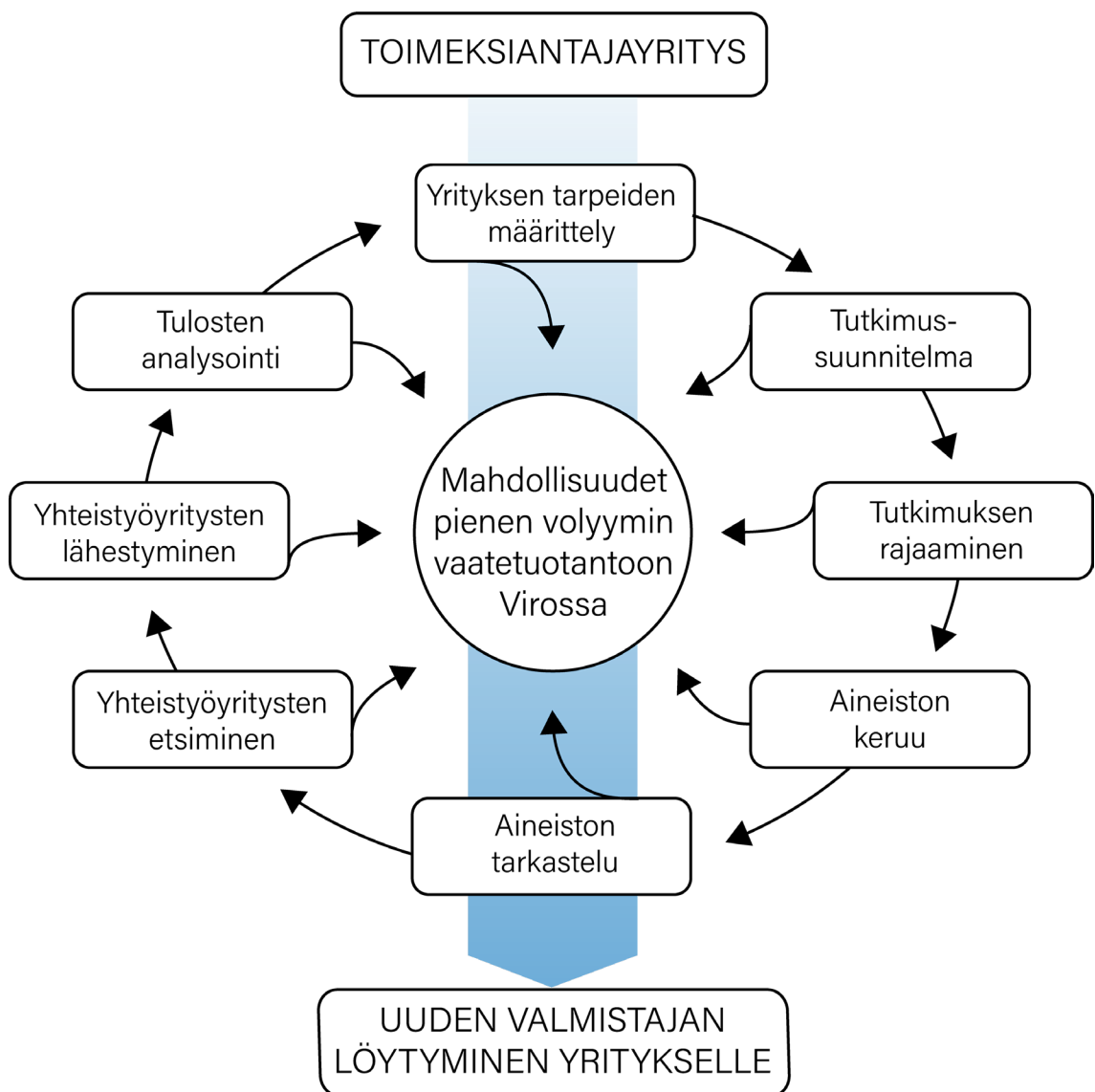
Opinnäytetyössä on käytetty kvalitatiivisia, eli laadullisia tutkimusmenetelmiä. Tutkimuksessa käyttämäni haastattelut, kyselyt tehtaalle, sekä jo kirjoitetun aineiston tarkastelu ovat laadulliselle tutkimukselle tyypillisiä aineistonkeruumenetelmiä. (Eskola & Suoranta 2014, 15–16.) Opinnäytetyöni oli toiminnallinen projekti, ja sitä mukaa kun uusia kysymyksiä syntyi tai vanhat tarkentuivat, syntyi myös uusia aineistonkeruumenetelmiä vastauksen saamiseksi. Tutkimuksen ajallisesti vaihteista ei-suoraviivaista luonnetta voidaan kuvata tutkimusspiraalilla. Tutkimusspiraalista ilmenee tutkimuksen olevan prosessi, joka ei välttämättä koskaan lopu, ja joka voidaan aloittaa monesta eri vaiheesta. Tutkimuksen sykli kannustaa kyseenalaistamaan jo tehtyjä johtopäätöksiä ja valintoja. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2010, 14.)

Laadullista tutkimusta tehdessä on hyväksyttävä, että tutkimustulosten täydellistä objektiivisuutta ei voida täysin saavuttaa. Pääosa tutkimuksesta on jossakin määrin subjektiivista. Tehdyt valinnat perustuvat aina osittain tutkijan henkilökohtaisiin mielipiteisiin tai tunteisiin. (Puusa & Juuti 2020, 189.) Tässä opinnäytetyössä perustelut tuotantomaiden rajaamiselle Viroon pohjautuvat eettisyyden osalta kirjoittajan ja yrittäjän käsitykseen lähituotannon ja pienten erien valmistuttamisen vastuullisuudesta. Tämän valinnan perustelemiseksi voisi kirjoittaa kokonaan uuden opinnäytetyön. Aiheen rajaus onkin opinnäytetyön valmistumisen kannalta erityisen tärkeää. Ensimmäisen tutkimustyön tekijälle se on myös helposti haasteellista. Laadullisen tutkimuksen joustava luonne mahdollistaa aiheen uudelleen tarkentamisen ja suuntaamisen sitä mukaa, kun aineistoa kerätään. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2010, 81–82.) Opinnäytetyöni aihe tarkentui useaan otteeseen aloitettuani pohjatietojen keräämisen ja tarkastelun. Kiinnostukseni aiheita kohtaan kasvoi sitä mukaa kun löysin aiheita sivuavaa aineistoa. Mitä enemmän perehdyin aiheeseen, sitä haastavammaksi johdonmukaisena pysyminen osoitautui. Viron tekstiili- ja vaateteollisuuden muutoksia voi tarkastella monesta eri perspektiivistä, ja sen tutkimisen voi aloittaa monelta eri aikakaudelta. Tapahtumasarjassa ei ole myöskään kyse pelkästään tekstiilin- ja vaatteiden tuotannosta teollisuuden alana, ja Viron lisäksi teollisuutta on siirtynyt edullisempiin tuotantomaihin koko Euroopasta (Konttinen, Jari 2014). Tutkimustyön vasta-alkajana aiheen rajaaminen voi siis olla yksi suurimmista haasteista globaalin aiheen yksinkertaistamiseksi yleiseksi, mutta tarpeeksi kattavaksi ja monipuoliseksi AMK-tason opinnäytetyöksi.

Tutkimuksessa on haastateltu kahta opinnäytetyön aiheen asiantuntijaa puolistrukturoituja ja strukturoimattomia haastattelumenetelmiä käyttäen. Haastattelumuodot valittiin niiden tutkimusta hyödyttävän joustavan luonteen perusteella. Haastattelujen teema ja niiden pääpiirteittäiset kysymykset tuotiin esille ennen haastattelujen aloittamista, mutta kysymykset saattoivat tarkentua, ja uusia kysymyksiä saattoi syntyä asiantuntijan antamien vastausten perusteella. Haastateltava saattoi myös esittää sellaisia tarkentavia kysymyksiä tutkijalle, joita ei haas-

tattelun suunnitteluvaiheessa ollut otettu huomioon. Tällä tavoin haastattelun tulokset saattoivat olla monipuolisemmat kuin tutkijan jo valmiiksi löytämän tiedon perusteella strukturoitujen kysymysten vastaukset. Vastaukset ennalta suunnittelemaan kysymyksiin auttoivat myös jäsenilemään lisää sitä, millaista kirjallista tietoa aiheesta on mahdollista ruveta etsimään.

Alla on kuvattuna opinnäytetyön teoreettinen viitekehys ylhäältä alaspäin luettavana kuviona. Viitekehys esittää työn rakenteen spiraalimaisena prosessina.

Kuvio 1. Tutkimuksen viitekehys.

3.3 Tekstiiliteollisuus ja vaateteollisuus

Puhekielessä tekstiiliteollisuus mielletään usein sisältämään kankaan valmistamisen lisäksi tekstiiliä sisältävien tuotteiden valmistus. Tässä opinnäytetyössä tekstiiliteollisuutta ja vaateteollisuutta käsitellään omina teollisuuden aloinaan. Vaikka vaate- ja tekstiiliteollisuus ovat vahvasti vuorovaikutuksessa keskenään, esimerkiksi tekstiiliteollisuuden muutoksia ei voi pitää suoraan indikaattorina vaateteollisuuden kasvuun tai vähenemiseen. Tässä opinnäytetyössä tarkastellaan pääasiassa Viron vaateteollisuutta. Tekstiiliteollisuudesta puhuessani viitataan kankaan valmistukseen vaateteollisuuden materiaaliksi.

3.4 Opinnäytetyössä tarkasteltavan tuote

Tutkimuksen rajaamiseksi tässä opinnäytetyössä keskitytään uuden valmistajan etsimiseen T-paidoille. Graafiset Helsingissä käsityönä painetut T-paidat ovat Wulf & Supplyn päätuote, ja ne kattavat suurimman osan valikoimasta sekä myynnistä. T-paita on perusvaatteena yksinkertainen, ja tehtaan ompelemasta näytekappaleesta voi nopeasti arvioida valmistajan laatutasoa. T-paidan kaavoituksesta ja saumojen laadusta saa selkeän kuvan, jonka perusteella voi päätellä tehtaan työnjäljen muissakin tuotteissa.

T-paidan valmistajan löydyttyä madaltuu kynnys valmistuttaa muita neulosvaatteita ja etsiä valmistajaa myös kudotuille tuotteille Virosta ja muualta Euroopasta. Kuten muissakin työtehtävissä, vain kokemusta kerryttämällä löytyy tehokkaita tapoja lähestyä mahdollisia yhteistyökumppaneita. Myös taito kysyä oikeita kysymyksiä kehittyy ja hintojen arvioiminen tulee helpommaksi.

4 Viro vaatetusalan tuotantomaana

4.1 Viron valikoituminen kohdemaaksi

Lähituotanto on Huoviselle arvokysymys, eikä hän halua siirtää tuotantoaan Euroopan ulkopuolelle (Huovinen 2022). Yrittäjän kanssa käydyn keskustelun vastuullisten arvojen tavoitteista ja vaatimuksista, pienten tuotantoerien ja taloudellisten resurssien tuomista haasteista, sekä rahdin kuljetusmuodoista perusteella päätettiin ryhtyä etsimään toimittajaa ensisijaisesti Virosta. Pienten tuotantoerien vuoksi tilaukset voi noutaa yrityksen sisäisesti, eikä rahtia tarvitse välttämättä ulkoistaa. Lyhyt välimatka Helsingin ja Viron välillä mahdollistaa myös ompelimoissa vierailun tehtaan työntekijöiden inhimillisten työolojen varmistamiseksi ompelimoita ostavan asiakkaan taholta. Viron ja Suomen kulttuurin, sekä kielten samankaltaisuuden vuoksi kommunikation voi myös olettaa olevan vaivatonta. Viro tunnetaan yleisesti pitkästä historiastaan ja osaamisestaan tekstiili- ja vaateteollisuudessa.

Opinnäytetyöstä on rajattu pois tehtaiden vastuullisuussertifikaatteihin liittyvät vaatimukset pieniä eriä valmistavien, ja sen lisäksi sertifikaatteja hankkineiden tuottajien mahdollisen rajallisuuden vuoksi. Esimerkiksi pieni yritys voi toimia vastuullisesti, vaikka se ei taloudellisista syistä voisi markkinoida tuotteitaan tai palveluitaan sertifikaateilla. Sertifikaatit ja niiden puute on kuitenkin otettu huomioon tehtaiden vertailussa.

4.2 Viron tekstiili- ja vaateteollisuuden historiaa

Virolla on pitkä historia tekstiilin tuotantomaana. Tekstiilituotanto nousi maan yhdeksi suurimmista teollisuudenaloista 1800-luvulla teollisen vallankumouksen

myötä. Laajamittaisen tekstiiliteollisuuden synnyn katsotaan tarkoittaneen käännekohtaa Viron teollisuudelle. Höyrykoneen yleistymisen vauhditti Viron tekstiilituotantoa entisestään. Viron ensimmäinen höyrykone otettiin käyttöön tekstiilitehtaassa Narvassa, jossa valmistettiin verkaa. Verkaa valmistettiin höyryvoimalla myös Hiidenmaalla Kärdlassa, sekä Sindissä ja Tartossa. Sitä kudottiin suuria määriä lähinnä Venäjän armeijan käyttöön Viron itsenäistymiseen saakka. (Zetterberg 2007, 388–389.)

Metalli- ja konepajateollisuuden syntyminen kasvatti myös tekstiiliteollisuutta valmistamalla esimerkiksi puimakoneita tekstiilitehtaiden käyttöön. Tekstiiliteollisuus työllisti kaksi kolmasosaa Viron teollisuustyöläisistä, ja työvoiman tarve kasvoi jatkuvasti. (Zetterberg 2007, 389.)

Vuosisadan puolivälissä Narvan tekstiilitehdas Kreenholmin manufaktuuri kasvoi yhdeksi maailman suurimmista tekstiilitehtaista. Sen osuus keisarikunnan puuvillantuotannosta oli kahdeksan prosenttia. (Zetterberg 2007, 389.) Vuonna 1857 perustettu Kreenholmin manufaktuuri toimi vuoteen 2010 saakka. Tehtaan tuotanto voitti vuonna 1900 Grand Prix -palkinnon Pariisin maailmannäyttelyssä. (Hoffmann 2022.) Parhaimmillaan tehdas työllisti yli 10 000 henkilöä (Visit Estonia n.d.).

Vuonna 2019 Viron vaateteollisuuden arvo oli arviolta 310,4 miljoonaa euroa. Liikenvaihto laski vuonna 2020 koronapandemian seurauksena, mutta talouden toivuttua alan tulevaisuuden ennusteet ovat positiiviset. Virossa on arviolta 150 vaatteita valmistavaa tai valmistuttavaa yritystä, josta 58 sijaitsee pääkaupungissa Tallinnassa. Suurin osa näistä yrityksistä on erikoistunut käyttövaatteiden, kuten paitojen, housujen, pukujen, sekä ulko- ja urheiluvaatteiden valmistukseen. (Manufy n.d.)

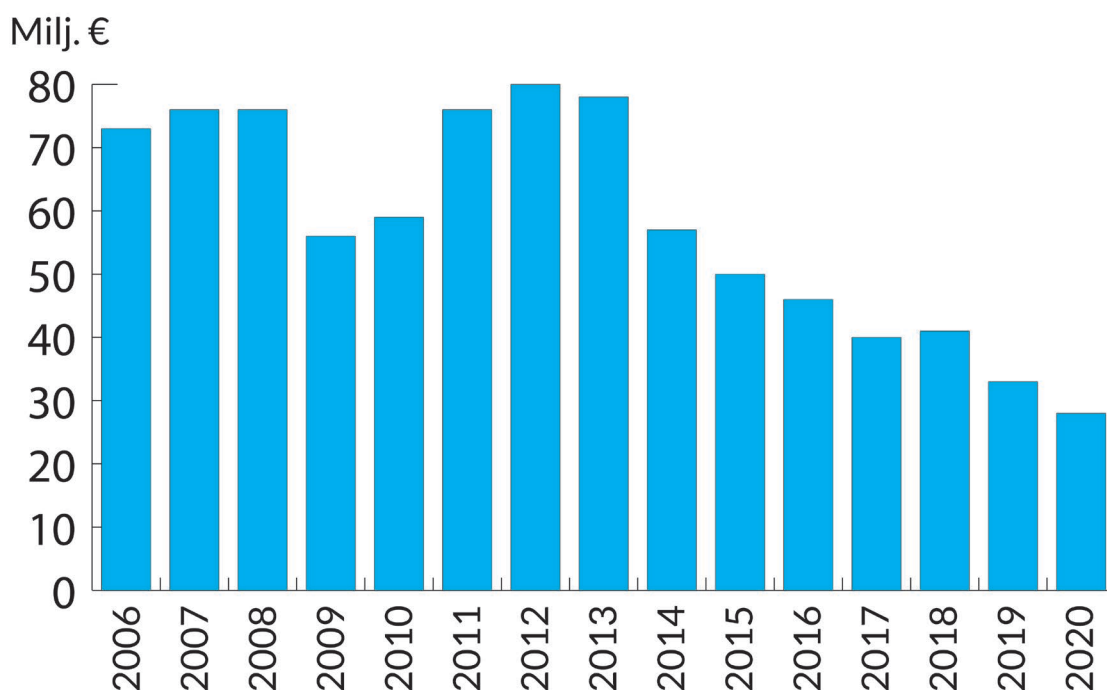
4.3 Suomalaiset vaateyritykset Virossa

Tuonti- ja vientimaana Suomi on Virolle tärkein liikekumppani. Myös suomalaisten turistien tuomilla tuotoilla on suuri vaikutus varsinkin Tallinnassa. Suomen ja Viron talousalue on käytännössä samaa, ja toisen maan taloudellinen menestys hyödyttää myös toista. (Ulkoministeriö 2019.) Suomalaisyrittäjien pääsy Viron markkinoille on yleensä vaivatonta. Suomalaiset yritykset ovat näkyvästi läsnä Virossa myös tekstiiliteollisuudessa. (Ulkoministeriö 2022.)

Tämänhetkisen inflaation vaikutuksesta työllistävät Virolaiset yritykset siirtävät tuotantoaan maihin, joissa työvoimakustannukset ovat halvempia. Yritysten siirrettyä toimintaansa muualle tehtaista avautuu kapasiteettia suomalaisyritysten käyttöön. Euroopan ulkopuolelle mentäessä työvoimakustannukset ovat selvästi alhaisempia, mutta Virossa tuottaminen on yhä taloudellisesti kannattavampaa kuin Suomessa. (Ulkoministeriö 2022.) Vaikka osa virolaisista tekstiili- ja vaatealan tehtaista on lähivuosina lopettanut tuotantonsa ja työntekijöiden määrä on vähentynyt, liikevaihto aloilla on kasvanut (Rannala 2022). Työntekijöiden määrän väheneminen ja osan tehtaista sulkeminen saattaa selittyä osaksi myös alalle kouluttautuneen väestön ikääntymisenä. Liikevaihdon kasvu puolestaan selittyy jäljelle jääneiden tehtaiden tuotannon tehostumisella, ja toimintansa lopettaneiden tehtaiden asiakaskunnan siirtymisellä jäljelle jääneisiin tehtaisiin. (Ruokamo 2022.)

Suomen Tekstiilin & Muodin kansainvälisen liiketoiminnan ja rahoituksen johtavan asiantuntijan Anne Ruokamon kanssa käydyn puhelinkeskustelun mukaan Viro on edelleen suosittu tuotantomaa varsinkin pienille suomalaisille vaate- ja tekstiilialan yrityksille. Viron lisäksi pienet yritykset valmistuttavat tuotteitaan usein Latviassa, Liettuassa sekä Portugalissa. Isommat yritykset valmistuttavat usein Euroopan ulkopuolella, sillä kapasiteettia suurien tilauksien valmistamiseen kerralla on esimerkiksi Aasiassa sijaitsevilla tehtailla enemmän. (Ruokamo 2022.)

World Integrated Trade Solution (WITS) mukaan Suomi oli vuonna 1995 Virolle selkeästi suurin vaatteiden ja tekstiilin vientimaa. Vuonna 2008 Venäjä kiilasi tilastoissa Suomen ohi. Venäjä piti kärkipaikkaa vuoteen 2017 asti, jolloin Ruotsi nousi tilastojen kärkeen. (WITS n.d.)

Kuvio 2. Tullin ulkomaankauppatilastoihin perustuvan Suomen Tekstiili & Muodin kokoamaa raporttia mukaillen Viron vaatteiden vienti Suomeen vuodesta 2006 vuoteen 2020.

Viron vaatteiden tuontia Suomeen tarkasteltaessa, Tullin ulkomaankauppatilastoihin pohjautuvan raportin mukaan vuonna 2006 Viro oli 4. suurin vaatteiden tuontimaa Suomelle. Vuoteen 2020 mennessä Virosta tuotiin enää 11. eniten vaatteita. Viron ohi vertailussa nousivat halvempien työvoimakustannusten maat Myanmar, Kambodža, Pakistan, Malesia, Intia, Vietnam, Turkki ja Bangladesh. Myös Ruotsista tuotiin Suomeen enemmän vaatteita kuin Virosta. Kiina on pysynyt vuodesta toiseen ylivoimaisesti suurimpana tuontimaana, vuonna 2020 Kiinan prosentuaalinen osuus vaatteiden ulkomaantuonnista oli 39,64 %. (Suomen Tekstiili & Muoti Ry n.d.)

5 Tutkimuksen vaiheet

5.1 Valmistautuminen toimittajien etsimiseen

Opinnäytetyön kirjoittamisen hetkellä Wulf & Supplyn paidoista ei ollut olemassa tuotekortteja tai teknisiä piirustuksia. Niiden tuotanto perustui Huovisen toiveiden mukaisesti piirrettyihin kaavoihin. Kaavoja ei ollut tähän mennessä digitoitu. (Huovinen 2022).

Jotta tehtaot pystyvät vastaamaan kysymyksiin, kuten onko tuote mahdollista valmistaa heidän ompelimossaan, mikä heidän minimi-tilausmääränsä kyseiselle tuotteelle on, ja paljonko tilaus tulisi kustantamaan, tuote täytyy ensin määrittellä (Londrigan & Jenkins 2018, 101). Ennen toimittajien etsimistä tehtiin jo olemassa olevan paitamallin, jonka tuotantoa halutaan jatkaa, pohjalta tuotekortti. Tuotekortti sisältää tuotteen rakennetta kuvaavia teknisiä piirustuksia, kriittisten mittojen mittapisteet, ja mittapisteitä kuvaavat kokokohtaiset mitat taulukossa kangasmenekin hahmottamiseksi (Liite 1. Tuotekortti). Tuotekorttia katsomalla tehtaon yhteyshenkilö näkee, onko tuote sellainen, joka voidaan valmistaa heidän konekannallaan. Tuotekortin lisäksi toimittajalle lähetetään viesti, jossa esitellään yritys, tarkennetaan tuotteen vaatimuksia ja esitetään toimittajalle kysymyksiä tuotantoon liittyen (Liite 2. Tarjouspyyntö). Tuotteen haluttu materiaali ja kankaan paino on usein määritelty tuotekorttiin. Tässä tapauksessa kankaan tarkka paino oli jätetty määrittelemättä kankaan toimituksen vaihtoehtojen kartoittamiseksi ompelupalvelun oston yhteydessä.

5.2 Toimittajien lähestyminen

Tehtaita ja ompelimoita ryhdyttiin etsimään internetistä Googlen hakukoneella ja Foursourcella, joka on tekstiilialan yrityksille tarkoitettu alusta. Osaa tehtaista lähestyttiin muilta kontakteilta saatujen vihjeiden perusteella.

Foursource on vuonna 2016 perustettu alusta ja hakukone, jonka tarkoituksena on yhdistää palveluun rekisteröityneet kankaita valmistavat yritykset, teollisia ompelupalveluita tarjoavat yritykset, sekä tuotantonsa ulkoistavat tekstiili- ja vaa-tealanyritykset maailmanlaajuisesti (Foursource n.d., Lobo 2022). Foursourcen julkaistuun kaikille palvelua käyttäville valmistajille avoimeen tarjouspyyntöön reagoi 22.6.2022 mennessä yhteensä 24 yritystä, mutta yksikään tehtaista ei toiminut Virossa, eikä näin ollen täyttänyt hakurajauksen kriteerejä. Foursourcen kautta löydettiin neljä Virossa sijaitsevaa neulosvaatteita valmistavaa yritystä, joille lähetettiin yrityskohtainen tarjouspyyntö. Yksikään tehtaista ei reagoanut Foursourcen kautta lähetettyyn tarjouspyyntöön.

Googlen hakukoneella, ja kontakteilta saatuja vihjeitä seuraten löydettiin yhdeksän neulosvaatteita valmistavaa virolaista yritystä, joille lähetettiin sama tarjouspyyntö Wulf & Supplyn yritys yhteistyöhön tarkoitettulla sähköpostiosoitteella. Näihinkään tarjouspyyntöihin ei vastattu, ja viiteen tehtaaseen oltiin yhteydessä puhelimitse. Näistä kolmelle lähetettiin tarjouspyyntö uudestaan, ja kahden kanssa edettiin keskustelemaan hinnoista (Tehdas 1 ja Tehdas 2).

5.3 Tehtaiden vertailu

Keskustelu eteni alustavaan kyselyyn hinnoista ja näytekappaleiden tilaamisesta kahden hakukriteerit täyttävän tehtaan kanssa. Nämä tehtaot vastasivat tarjous-

pyyntöön, ja olivat halukkaita laskemaan hinnan pienen erän tilaukseen. Keskustelun avauduttua tehtaiden kanssa neuvottelu mahdollisesta tilauksesta siirtyi Huovisen käsiin.

Tehdas 1 palasi saman päivän aikana puhelinkeskustelusta sähköpostilla lähetettyyn tarjouspyyntöön. Ompelupalvelun lisäksi tehdas valmistaa toimeksiantajayrityksen tarpeisiin vastaavia neuloskankaita. Tehtaalla on asiakaslähtöistä laadunkehittämistä kuvaava ISO 9001-, tuotteiden materiaalien turvallisuuden takaava OEKO-TEX- ja ympäristövastuuseen liittyvät ISO 14001- ja GOTS sertifikaatit. Tehdas 1 lähetti hintatarjouksen neljälle erilaisista kangaslaaduista valmistetulle tuotteelle, sekä erittelyn hinnan muutoksista tilausmäärän muuttuessa.

Myös Tehdas 2 vastasi sähköpostiin pian puhelimesta käydyin keskustelun jälkeen. Tehtaan yhteyshenkilö lähetti erittelyn hinnoittelusta ja kuljetuksen ehtoista, mutta tehtaalta ei saatu tarkkaa hintatarjousta tilauserille opinnäytetyön kirjoittamisen aikana. Materiaalien toimittaminen tehtaalle on asiakkaan vastuulla. Tehtaalla ei ole sertifikaatteja.

Sertifikaatit rajattiin toimittajien hakukriteerien ulkopuolelle, mutta tehtaan 1 sertifikaatit nähtiin plussana tehtaan valinnassa. Tehtaan 1 perushinta oli 300:sta kappaleesta ylöspäin, kun taas tehtaan 2 perushinta kappaleelle alkoi 100:sta. Tehtaan 1 minimitilausmäärä T-paidalle yhdessä värissä oli 50kpl, jolloin hinta nousi 10 %. Tehtaalla 2 ei ollut vastaavaa minimitilausmäärää, mutta tuotteen hinta kasvaa kappaleelta kaksinkertaiseksi, jos tilauksessa on tuotteita alle 10kpl. Vaikka tehtaalta 2 ei saatu hintatarjousta, ja näin ollen tehtaiden hintoja ei voida verrata keskenään, voidaan silti päätellä tehtaan 1 olevan edullinen materiaalien ollessa laskettuna mukaan hintatarjoukseen. Neuloksen tullessa tehtaan omasta neulomosta säästettäisiin myös vaivaa materiaalien hankintatoimissa, ja tarve tilaukseen liittyvälle kuljettamiselle vähenisi.

Huovisen tavoitteena on jatkaa neuvotteluja näytekappaleiden tilaamisesta kummastakin tehtaasta loppuvuodesta 2022 tai alkuvuodesta 2023.

6 Pohdinta

Saavutin opinnäytetyöni tavoitteen löytämällä toimeksiantajayritykselle kaksi hakukriteerit täyttävää tehdasta. Tutkimuksen kirjoittamisen aikana en kuitenkaan päässyt vertailemaan tehtaiden hinta- ja laatutasoa, sillä näytekappaleiden tilaaminen ei ollut vielä ajankohtaista. Tutkimuksesta käy ilmi, että pienet tilauserät voivat aiheuttaa haasteita uuden toimittajan löytämiselle, mutta tehtaita, jotka ovat halukkaita valmistamaan pieniä tuotantoeriä ei ole suinkaan mahdotonta löytää. Tutkimuksen tulokset vastaavat siis asettamiini tutkimuskysymyksiin.

Henkilökohtainen tavoitteeni oli saada harjoitusta ulkoistetun tuotannon etsimisestä vaateyritykselle. Vaikka yhteistyötä toimeksiantajayrityksen ja löytämäni tehtaiden välillä ei opinnäytetyöni kirjoittamisen aikana päästy aloittamaan, koen saaneeni ensi askeleen sen kokemuksen kartuttamisessa, mihin tutkimuksen alussa pyrin. Koen sisäistäneeni tutkimuksen kirjoittamisen tekniikan ja tieteellisen tekstin rakenteen sekä oppineeni lisää tiedonhausta, ja ymmärtäneeni oikeanlaisen tiedonhaun tekniikan tärkeyden tutkimusta tehdessäni.

Henkilökohtaisen oppimiseni lisäksi toimeksiantajayritys sai tulevaisuutta varten hyödyllistä tietoa toimittajien kartoittamisesta Suomen ulkopuolelta. Opinnäytetyöni saattaa hyödyttää muita vaatealan pienyrittäjiä sekä avata uusia näkökulmia aiheen tarkasteluun. Voisin nähdä jatkotutkimusmahdollisuuksia esimerkiksi ulkoistetun tuotannon käsikirjan kokoamiselle pienyrittäjän käyttöön.

7 Tutkimuksen luotettavuus

Osaa tutkimuksen tuloksista ei voida pitää täysin luotettavina. Syitä tutkimustuloksien kriittiseen tarkasteluun ovat mm. opinnäytetyön tekemisen työajan puitteet, vähäinen otanta, sekä pienen yrityksen resurssien aiheuttamat haasteet.

Työajan puitteilla viitataan opinnäytetyön kirjoittamisen ajankohtaan. Tutkimuksen tekeminen aloitettiin keväällä, mutta ajankohta, jolloin se pystyttiin saattamaan päätökseen, ajoittui kesälle. Kesälomien takia kommunikatio toimeksiantajayrityksen kanssa oli osittain katkonaista. Myös Virossa lomaa vietetään kesäkuukausina, mikä saattoi tuoda lisähaasteensa tehtaiden lähestymiseen.

Epäonnistuminen tehtaiden etsimisessä Foursourcen kautta ei välttämättä tarkoita palvelun olevan puutteellinen tai huono, vaan tuloksien vähäisyyteen saattaa liittyä yritysten kesälomien lisäksi opinnäytetyön tekijän ajanpuute kokonaisvaltaisen palvelun käytön opettelemiseen.

Tutkimuksen lähteeksi kelpaavan suomen- tai englanninkielisen tiedon Viron tekstiili- ja vaatetusteollisuuden viimevuosien muutoksista ja nykytilanteesta etsiminen oli haastavaa. Tilastoja tekstiili- ja vaatetusalan liikevaihdon muutoksista ja ennusteista löytyi runsaasti, mutta kysymyksiin, kuten mistä muutokset johtuvat oli hankalaa saada vastauksia.

Suurimmat haasteet opinnäytetyön kirjoittamisessa liittyivät epäedullisen ajankohdan lisäksi oikeanlaisien kysymyksien löytämiseen toimeksiantajayrityksen tarpeita selvittäessä, tehtaita lähestyessä ja tutkimukseen kelpaavan projektia tukevan tiedon etsimisessä.

Lähteet

Eskola, Jari, Suoranta, Juha 2014. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. 10. painos. Tallinna: Tallinna Raamatutrükikoda

Foursource n.d. About us. <https://foursource.com/about-us/> (Luettu 20.6.2022)

Hirsjärvi, Sinikka, Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2010. Tutki ja kirjoita. 15.–16. painos. Hämeenlinna: Kariston Kirjapaino Oy

Hoffmann, Joanna 2022. Trendikäs ja luontoystävällinen virolainen tekstiilidesign. Tuglas-seura 07.1.2022 <https://www.tuglas.fi/trendikas-ja-luontoystavallinen-virolainen-tekstiilidesign> (Luettu 27.6.2022)

Huovinen, Vili 2022. Wulf & Supply. Haastattelu: 22.4.2022

Konttinen, Jari 2014. Elinkeinoelämän keskusliitto Ek. Muistio: 19.2.2014. [https://ek.fi/wp-content/uploads/Taustamuistio Teollisuuspolitiikka 19.2.2014.pdf](https://ek.fi/wp-content/uploads/Taustamuistio_Teollisuuspolitiikka_19.2.2014.pdf) (Luettu 5.7.2022)

Lobo, David 2022. Foursource. Webinaari: 16.5.2022

Londrigan, Michael, Jenkins, Jacqueline M. 2018. Fashion supply chain management. New York: Bloomsbury Publishing Inc

Manufy n.d. Clothing production in Estonia. <https://www.manufy.com/count-ries/estonia/> (Luettu 10.8.2022)

Puusa, Anu, Juuti, Pauli 2020. Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät. Tallinna: Printon Trükikoda

Rannala, Ruta. Managing derector. Eesti Rõiva- ja Tekstiililiit. Sähköpostihaastattelu: 25.7.2022

Ruokamo, Anne. Johtava asiantuntija, kansainvälinen liiketoiminta ja rahoitus. Suomen Tekstiili & Muoti Ry. Puhelinhaastattelu: 17.8.2022

Suomen Tekstiili & Muoti Ry n.d. Tekstiilin ja muodin ulkomaankauppa. <https://www.stjm.fi/tekstiili-ja-muotiala-suomessa/tilastot/tekstiilin-ja-muodin-ulkomaankauppa/> (Luettu 1.7.2022)

Ulkoministeriö 2022. Viron talous ja toimintaympäristö 2022. https://um.fi/edustustojen-raportit/-/asset_publisher/W41AhLdTjdag/content/viron-talous-ja-toimintaymparisto-2022/384951 (Luettu 28.6.2022)

Ulkoministeriö 2019. Suomi on Viron tärkein taloudellinen kumppani. https://um.fi/edustustojen-raportit/-/asset_publisher/W41AhLdTjdag/content/suomi-on-viron-tarkein-taloudellinen-kumppani/384951 (Luettu 29.6.2022)

Visit Estonia n.d. Kreenholmin alue ja Kreenholmin tehdas. <https://www.visitestonia.com/fi/kreenholmin-alue-ja-kreenholmin-tehdas> (Luettu 22.6.22)

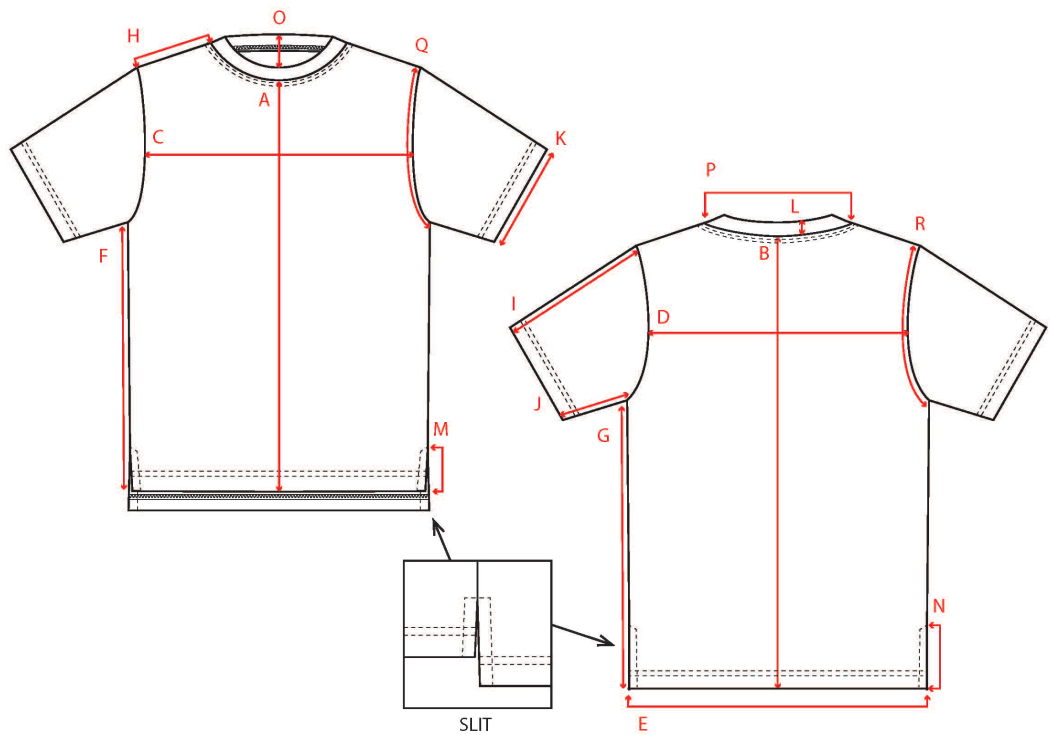
WITS, The World Integrated Trade Solution n.d. Estonia Textiles and Clothing Exports by country and region in US\$ Thousand 1995–2019. [Estonia Textiles and Clothing Exports by country & region 2019 | WITS Data \(worldbank.org\)](https://wits.worldbank.org/estonia-textiles-and-clothing-exports-by-country-and-region-2019) (Luettu 5.7.2022)

Wulf & Supply n.d. Meistä. <https://wulfshop.com/pages/meista> (Luettu 22.4.2022)

Zetterberg, Seppo 2007. Viron historia. 2. painos. Hämeenlinna: Paino Karisto Oy

Liitteet

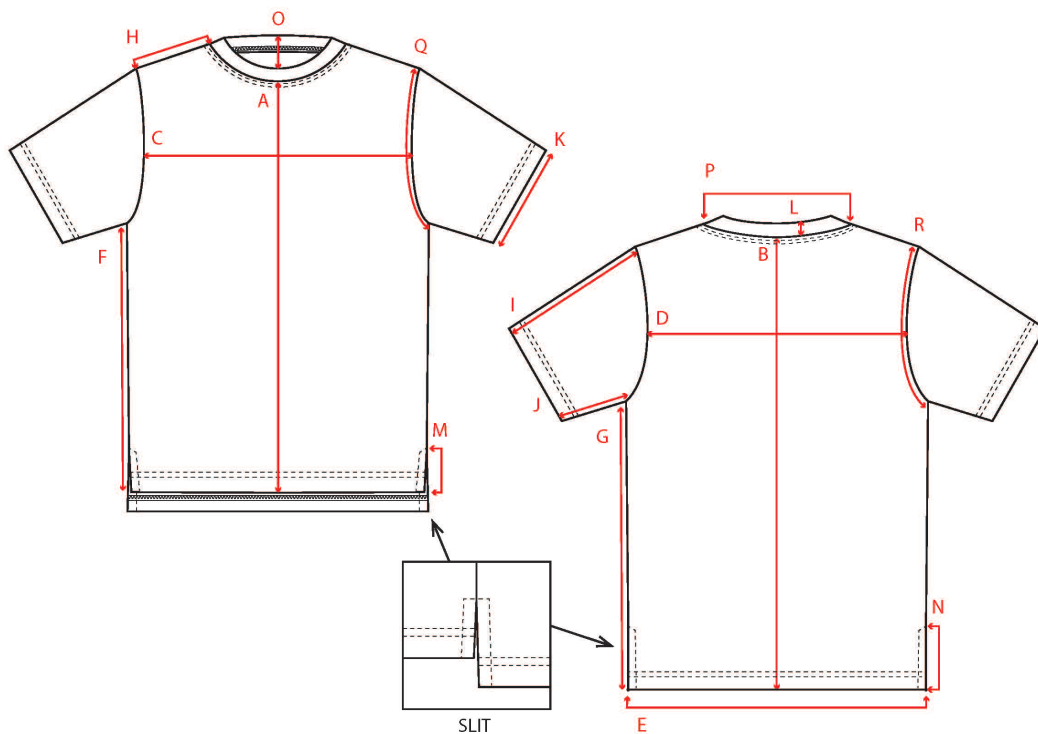
	PRODUCT:	Wulf Infinite T
	COLORS:	Black, White
SIZES:	S, M, L, XL	SAMPLPE SIZES: S, M, L, XL
DATE:	05/2022 AW	MEASUREMENT POINTS IN CM

SIZE	A front length	B back length	C chest width	D back width	E hem width	F front side seam length	G back side seam length	H shoulder length	I sleeve length
S	64,5	72,5	41,5	44,5	50	52	53	12	23,5
M	66,5	74,5	43	46	52,5	53	54	13	24
L	68	76	45,5	48,5	55	54	55	13,5	24,5
XL	70	78	48	51	57,5	55	56	14	25

WULF & SUPPLY INFINITE T 1/2

	PRODUCT:	Wulf Infinite T
	COLORS:	Black, White
SIZES:	S, M, L, XL	SAMPLPE SIZES: S, M, L, XL
DATE:	05/2022 AW	MEASUREMENT POINTS IN CM

SIZE	J sleeve seam length	K 1/2 cuff width	L collar width	M front slit length	N back slit length	O neckline depth	P neckline width	Q front sleeve arc	R back sleeve arc
S	13,5	16	2	4	6	5	17	24,5	26
M	14	17	2	4	6	6	18	25,5	27
L	14,5	18	2	4	6	6	18	26,5	28
XL	15	19	2	4	6	6	18	28	29,5

WULF & SUPPLY INFINITET 2/2

Liite 1 (2/2). Tuotekortti.

Hello!

My name is Anis Wagner. I'm contacting you behalf Wulf & Supply, streetwear clothing company from Finland. Does your company offer knit wear production?

I'm looking for a new manufacturer for 100% cotton flat knitted T-shirts in colors white and black, sizes S-XL. We are looking for 120-150 T-shirts twice a year, for start. This is our main product so the need will be continuing.

I have enclosed a PDF of details of the T-shirt we want to have back in production.

Thank you so much for your time, I look forward to hearing from you!

Best Regards,

Anis Wagner

+358 [REDACTED]

BORN WILD RUN FREE

Wulf & Supply

www.wulfandsupply.com

Instagram [@wulfandsupply](https://www.instagram.com/wulfandsupply)

Facebook [@wulfandsupply](https://www.facebook.com/wulfandsupply)

Liite 2. Tarjouspyyntö.